MAGYAR VENDÉGLÁTÓK IPARTESTÜLETE

DUÁLIS KÉPZŐI SZAKMAI EGYEZTETÉS
A TURIZMUS–VENDÉGLÁTÁS
SZAKKÉPZÉS FEJLESZTÉSÉRŐL

Készítette: Kis Zoltán
MVI alelnök

Budapest, 2026. november 1.

Tartalom

Szakmai összefoglaló – budapesti és országos duális képzői konzultáció **5**
A budapesti duális képzési egyeztetés résztvevői **6**
Az országos felhívás és kérdőív kiküldésének címzetti köre **7**
A konzultáció eredményeinek szakmai súlya és értelmezése 8
A budapesti és országos duális képzői konzultáció részletes szakmai eredményei **9**
1. A szakképzési rendszer célja, a szükséges tudás és kompetenciák meghatározása **9**
Problémák és észrevételek 9
Javaslatok 9
Lehetőségek 10
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 10
2. Többszintű képzés és a munkaerőpiac eltérő igényei **10**
Problémák és észrevételek 10
Javaslatok 10
Lehetőségek 11
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 11
3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága **11**
Problémák és észrevételek 11
Javaslatok 12
Lehetőségek 12
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 12
4. Az iskola és a Duális Képző szakmai feladatmegosztása **12**
A tematikus szakmai gyakorlat 12
Problémák és észrevételek 13
Javaslatok 13
Lehetőségek 13
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 13
5. KKK, szakmai követelmények, vizsgák és specializációk **14**
Problémák és észrevételek 14
Javaslatok 14
Lehetőségek 14
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 14
6. A tanuló munkahelyi képzése, mentorálása és fejlődésének követése **15**
Problémák és észrevételek 15
Javaslatok 15
Lehetőségek 15

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 15
7. Iskola–Duális Képző együttműködés és felelősségi rendszer **16**
Problémák és észrevételek 16
Javaslatok 16
Lehetőségek 16
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 17
8. Munkaügyi és munkaszervezési feltételek, valamint a tanulói felelősség **17**
Problémák és észrevételek 17
Javaslatok 17
Lehetőségek 17
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 18
9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége **18**
Problémák és észrevételek 18
Javaslatok 18
Lehetőségek 18
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 19
10. Adminisztráció, KRÉTA és hiányzáskezelés **19**
Problémák és észrevételek 19
Javaslatok 19
Lehetőségek 19
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 19
11. A duális képzés minősége és a Duális Képző alkalmassága **20**
Problémák és észrevételek 20
Javaslatok 20
Lehetőségek 20
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 20
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
12. Kimenet, pályaorientáció, továbbfoglalkoztatás és pályán maradás **21**
Problémák és észrevételek 21
Javaslatok 21
Lehetőségek 21
Az országos kérdőíves konzultáció eredménye 21
13. További felvetések **22**
13.1. Az iskolai szakmai oktatók iparági kapcsolatának erősítése 22
13.2. Képzési struktúra és erőforrás-koncentráció 22
13.3. Ágazati szakmai visszacsatolás 22

Országos eredmények – átfogó megállapítások és további válaszadói javaslatok 23

14. További egyeztetést igénylő kérdések és a folyamat következő lépése.....24

15. Tájékoztatás a jelenlegi rendszer működésének javítására korábban benyújtott szakmai javaslatokról 24

A budapesti szakmai egyeztetés témaindító kérdései.....25

Szakmai összefoglaló – budapesti és országos duális képzői konzultáció

A 2020 óta működő szakképzési rendszer elmúlt hat évének tapasztalatait három meghatározó szereplő nézőpontjából szükséges értékelni: a tanulók, a duális képzők és szakembereik, valamint az oktatási intézmények és oktatók oldaláról. A rendszer eredményes fejlesztéséhez e szereplők tapasztalatainak összevetése és a közös szakmai álláspontok kialakítása szükséges.

Az MVI az oktatási intézmények és oktatók körében végzett országos konzultációját követően a duális képzők tapasztalatainak és fejlesztési javaslatainak feltárását is elvégezte. A tanulói oldal országos vizsgálata továbbra is fontos feladat, amelyben számítunk az új oktatásirányítás szerepvállalására. Az MVI célja, hogy a kutatások eredményeire építve széles szakmai konszenzuson alapuló, megvalósítható fejlesztési javaslatcsomagot készítsen.

A duális képzői konzultáció első állomása a 2026. szeptember 25-i budapesti szakmai egyeztetés volt, amelyen meghatározó turizmus–vendéglátó vállalatcsoportok képviselői vettek részt. Az általuk képviselt vállalati portfólió 103 helyszínt és portfóliótételt foglalt magában. Az egyeztetés során azonosították a rendszer működési problémáit, a bevált gyakorlatokat és a fejlesztési lehetőségeket. Több kérdésben közös szakmai irány alakult ki, míg egyes felvetések további vizsgálatot igényelnek.

Kiemelt kérdésként jelent meg a közétkeztetés négy alapvető ellátási formájának sajátos szakemberigénye és az ehhez igazodó képzés fejlesztése. A budapesti résztvevők szeptember 29-ig további írásos észrevételeket tehettek, amelyek szintén hozzájárultak az országos véleményezés alapjául szolgáló szakmai dokumentum kialakításához.

A budapesti egyeztetést követően az MVI alulról szerveződő szakmai kezdeményezésként, központi országos címlista nélkül indította el az országos konzultációt. A szakmai anyagot és a kérdőívet szakmai szervezeteknek, iparkamaráknak és csaknem 1000 közvetlenül megkeresett duális képzőnek juttatta el. A szervezetek tényleges továbbítási aktivitása nem ismert, a közvetlen elérést pedig címzési problémák és az előzetesen jelzett 20–30 perces kitöltési idő is befolyásolhatta.

A 2026. október 16–30. között zajló országos kérdőíves konzultációra 57 válasz érkezett, valamennyi vármegyéből és Budapestről. A budapesti egyeztetésen képviselt 103 helyszín és portfóliótétel ettől eltérő mutató, ezért a két adat nem vonható össze. A 12 vizsgált fejlesztési témakör mindegyike többségi támogatást kapott, több kérdésben kiemelkedően magas egyetértéssel.

A kutatás statisztikailag nem reprezentatív, ugyanakkor az országos lefedettség, a meghatározó vállalatcsoportok részvétele és a szakmai szervezetek támogatása jelentős szakmai súlyt ad az eredményeknek. Az MVI álláspontja szerint a feltárt problémák és fejlesztési javaslatok érdemi figyelembevétele indokolt a további ágazati és kormányzati egyeztetések során.

Jelen dokumentum a budapesti és országos duális képzői konzultáció megállapításait egységes szerkezetben mutatja be, elkülönítve a problémákat, a támogatott fejlesztési javaslatokat és a további vizsgálatot igénylő lehetőségeket. Az oktatási intézmények országos kutatásával történő összevetés és az ezekre épülő közös javaslatcsomag külön dokumentumban készül el.

A budapesti duális képzési egyeztetés résztvevői

Az MVI kezdeményezésére megvalósult budapesti szakmai egyeztetésen a turizmus-vendéglátás meghatározó duális képző vállalkozásainak képviselői vettek részt. Az általuk képviselt vállalatcsoportok együttesen ezres nagyságrendű tanuló duális szakmai oktatásában vesznek részt.

A résztvevő vállalatcsoportok közül több a Talent Ágazati Képzőközpont alapítója, így a gazdálkodók saját képzőhelyi tapasztalatai mellett az ágazati képzőközpont működésének gyakorlati tapasztalatai is közvetlenül megjelentek az egyeztetésen.

A szakmai párbeszédbe emellett az Ágazati Készségtanácsban szerzett tapasztalatok is első kézből épültek be, tovább szélesítve az egyeztetés szakmai nézőpontjait.

DANUBIUS HOTELS

ESSENDI

EVENTREND GROUP

HUNGAST

MAGYAR VENDÉGLÁTÓK IPARTESTÜLETE (MVI)

SEMSEI GASTRONOMY GROUP

VIMOSZ

ZSIDAI GROUP

Az országos felhívás és kérdőív kiküldésének címzetti köre

1. Országos szakmai szervezetek

Az országos felhívást a turizmus–vendéglátás alábbi szakmai szervezeteinek is megküldtük, azzal a kéréssel, hogy továbbítsák tagságuk és szakmai kapcsolatrendszerük felé.

- Chaîne des Rôtisseurs
- ÉTREND Egyesület
- KÖZSZÖV
- Magyar Bocuse d'Or Akadémia
- Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestülete
- Magyar Éttermi Mesterek Klubja
- Magyar Éttermi Szövetség (MÉSZ)
- Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség (MNGSZ)
- Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége (MSZÉSZ)
- Magyarországi Rendezvényszervezők és -szolgáltatók Szövetsége (MaReSz)
- Pannon Gasztronómiai Akadémia (PGA)
- Schnitta Sámuel Egyesület
- Stílusos Vidéki Éttermiség (SVÉT)
- Vendéglátó és Idegenforgalmi Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ)

2. Területi kereskedelmi és iparkamarák

A területi kamarákat szintén bevontuk a terjesztésbe, különös tekintettel a duális képzésben érintett vállalkozások elérésére. Így az MKIK és BKIK mellet, a 19 megyei Iparkamara számára is megküldtük az anyagainkat és kérdőívünket.

3. Ágazati Készségtanács és Ágazati Készségcsoportok

A felhívást eljuttattuk az Ágazati Készségtanács részére, valamint a területi Ágazati Készségcsoportok irányába is.

4. Turizmus-vendéglátás iskolák és VSZOE tagság

A kutatás duális partnerek közti kérésével az összefoglaló anyagokat és a kérdőívet megküldtük a 189 hazai turizmus-vendéglátás középfokú képző számára is.

5. Közvetlenül megkeresett duális képzőhelyek

Az országos felhívás előkészítése során az MKIK nyilvános duális képzőhely-keresőjéből kiindulva, internetes kutatással 1 099 nyilvános e-mail-címet azonosítottunk, amelyek közül 946 címre közvetlenül megküldtük a kérdőívet.

A duális képzőhelyek elérése megyénként, és összesen:

Megye	Emailt kapott
Budapest	136
Heves	121
Pest	89
Borsod-Abaúj-Zemplén	84
Győr-Moson-Sopron	68
Fejér	63
Veszprém	54
Nógrád	40
Tolna	43
Szabolcs-Szatmár-Bereg	38
Zala	40

Megye	Emailt kapott
Hajdú-Bihar	33
Jász-Nagykun-Szolnok	23
Bács-Kiskun	26
Vas	23
Baranya	16
Komárom-Esztergom	15
Békés	12
Somogy	11
Csongrád-Csanád	6
Ismeretlen	5
ÖSSZESEN	**946**

A konzultáció eredményeinek szakmai súlya és értelmezése

A széles körű országos megkeresések eredményeként 57 kitöltött kérdőív érkezett Magyarország valamennyi megyéjéből és Budapestről. A budapesti szakmai egyeztetésen részt vevő meghatározó vállalatcsoportok további 103 helyszínt és portfóliótételt képviseltek. A 103 portfóliótétel és az 57 kérdőíves válasz eltérő jellegű adat, így összesített részvételi számként nem értelmezhető.

A részvételt befolyásolhatta, hogy a szakmai szervezetek, iparkamarák és Ágazati Készségcsoportok tényleges közreműködésének mértéke nem ismert, a közvetlen e-mailes megkereséseknél címzési problémák fordulhattak elő, valamint a kérdőív előzetesen jelzett 20–30 perces kitöltési ideje is visszatartó tényező lehetett.

A konzultáció alulról szerveződő szakmai kezdeményezésként valósult meg, központi intézményi háttér és országos címlista nélkül. A jelentős önálló szervezőmunka eredményeként elért országos lefedettség és szakmai részvétel ezért különösen figyelemre méltó. Bár a kutatás statisztikailag nem reprezentatív, a 12 fejlesztési témakör többségi támogatottsága, az országos lefedettség és a meghatározó ágazati szereplők részvétele jelentős szakmai súlyt ad az eredményeknek. Az MVI, a részt vevő vállalkozások és a kezdeményezést támogató szakmai szervezetek együttműködése is jelzi a feltárt problémák ágazati jelentőségét.

Az MVI álláspontja szerint az eredmények és javaslatok érdemi figyelembevétele indokolt a további szakmai és kormányzati egyeztetések, valamint a szakképzés fejlesztését célzó döntések során.

A budapesti és országos duális képzői konzultáció részletes szakmai eredményei

A következő fejezetek témakörönként ismertetik a budapesti szakmai egyeztetésen feltárt problémákat, a megfogalmazott fejlesztési javaslatokat és további lehetőségeket, valamint az országos kérdőíves konzultáció eredményeit, a javaslatok támogatottságát és a válaszadók szakmai észrevételeit.

1. A szakképzési rendszer célja, a szükséges tudás és kompetenciák meghatározása

Az egyeztetés egyik alapvető kérdése az volt, hogy pontosan milyen szakembert kíván képezni a rendszer. Ehhez tisztázni szükséges, hogy a képzés milyen arányban fejlesszen tárgyi szakmai tudást, gyakorlati készségeket és általános munkahelyi kompetenciákat.

A kompetenciaalapú kimenetek meghatározása önmagában nem elegendő. A szakma fontosnak tartja annak pontos meghatározását is, hogy mi az a szakmai alaptudás és tananyagtartalom, amelyet a tanulónak ténylegesen el kell sajátítania, és milyen képzési folyamatban kell azt megtanítani.

Mindezt külön szükséges végiggondolni az ágazati alapozó és a szakirányú képzés esetében.

Problémák és észrevételek

- „Nem kellően egyértelmű, hogy pontosan mit kell megtanítani.”
- „Nem elegendő csak kompetenciakimeneteket meghatározni; a szükséges szakmai alaptudást is rögzíteni kell.”
- „Tisztázni kell a tárgyi szakmai tudás, a gyakorlati készségek és az általános munkahelyi kompetenciák kívánatos arányát.”
- „A képzésnek a mai tanulók adottságaiból és a munkaerőpiac valós igényeiből kell kiindulnia.”
- „Kevesebb tananyag is indokolt lehet, ha az valóban elsajátított tudást és erősebb munkavállalói kompetenciákat eredményez.”

Javaslatok

- Pontosan meg kell határozni a minden tanulótól elvárt szakmai alaptudást.
- Ehhez egyértelmű tananyagtartalmat és követhető képzési folyamatot kell rendelni.
- Az ágazati alapozó és a szakirányú képzés kimeneteit külön-külön, alaposan felül kell vizsgálni.
- Erősebben kell fejleszteni a munkavállalói kompetenciákat: munkafegyelem, felelősség, kommunikáció, együttműködés, önállóság és munkahelyi viselkedés.

Lehetőségek

- Többszintű szakmai képzés és többszintű kimeneti követelmények kialakítása.
- Szintenként meghatározott szakmai minimumok.
- Az alapszintre épülő magasabb szakmai szintek és specializációk.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 51/57 fő (89,5%), átlagos értékelés: 4,60/5; 5 pont: 40 fő, 4 pont: 11 fő, 1–3 pont: 6 fő,

Az alapvető szakmai minimumok és a ténylegesen megtanítandó tudás meghatározása széles támogatást kapott. A szöveges válaszok az alapkompetenciák hiányát, az alapműveletek begyakorlását és a használható tudás elsődlegességét hangsúlyozzák.

2. Többszintű képzés és a munkaerőpiac eltérő igényei

A tanulók képességei és fejleszthetősége jelentősen eltérő. Nem reális abból kiindulni, hogy minden tanuló azonos szakmai szintre juttatható el.

Ezzel párhuzamosan a munkaerőpiac sem kizárólag azonos, magas szintű szakembereket igényel. A vendéglátásban az alacsonyabb kompetenciaszintet igénylő feladatokra éppúgy szükség van megfelelően felkészített munkavállalókra, mint a magasabb szakmai tudást igénylő munkakörökben.

A szintezés az eltérő tanulói képességek, egyes sajátos nevelési igények és a vállalkozások eltérő munkaerőigényének összehangolására is lehetőséget teremthet.

Problémák és észrevételek

- „Nem minden tanuló juttatható el ugyanarra a szakmai szintre.”
- „A jelenlegi egységes kimeneti elvárás bizonyos tanulók esetében irreális lehet.”
- „A vendéglátásban különböző kompetenciaszintű munkakörökre van szükség.”
- „Egyes sajátos nevelési igényű tanulók számára egy alapszint elérhető lehet akkor is, ha magasabb szakmai szint nem.”

Javaslatok

- Vizsgálni kell a többszintű képzés kialakításának lehetőségét.
- Minden szinten egyértelműen meg kell határozni az elvárt tudást és kompetenciákat.
- A megszerzett végzettségnek, illetve képesítésnek egyértelműen jeleznie kell a ténylegesen megszerzett szakmai szintet.

Lehetőségek

- Alapszintű szakmai kimenet.
- Erre épülő magasabb szakmai szintek.
- További szakmai specializációk és ráépülések.
- Bizonyos tanulói csoportok számára reálisan teljesíthető, önállóan értelmezhető szakmai kimenet.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 44/57 fő (77,2%), átlagos értékelés: 4,19/5; 5 pont: 34 fő, 4 pont: 10 fő, 1–3 pont: 13 fő,

A többszintű kimenet támogatása a 12 témakör között az egyik legmegosztóbb. A támogatók szerint a tanulói képességekhez és az eltérő munkakörökhöz igazítható szintezés indokolt; az ellenérvek az objektív szintmérés nehézségére, a túl korai besorolásra és a képzőhelyek eltérő lehetőségeire figyelmeztetnek.

3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága

A szakmai alapismeretek mellett alapvető jelentőségű a munkafegyelem, a személyi higiénia, a kommunikáció, az együttműködés, a tanulási képesség és a felelősségvállalás.

A Duális Képzőhöz érkező tanulónak értenie kell, hogy munkahelyi környezetbe érkezett, ott mi a feladata, miért az a feladata, és milyen magatartást, felelősséget és teljesítményt várnak el tőle.

Problémák és észrevételek

- „A tanulók egy része nem rendelkezik a munkába lépéshez szükséges alapvető munkahelyi kompetenciákkal.”
- „A személyi higiénia, megjelenés és munkahelyi viselkedés minimumai sem minden esetben természetesek.”
- „A szakmaválasztás sok esetben nem kellően tudatos.”
- „A Duális Képzők nincsenek minden esetben felkészülve a sajátos nevelési igényű tanulók támogatására.”
- „Bizonyos munkakörnyezetekben ennek munkabiztonsági következményei is lehetnek.”

Javaslatok

- Meg kell határozni a Duális Képzőhöz történő belépéshez szükséges szakmai és munkahelyi kompetencia-minimumokat.
- Az ágazati alapozó képzésben erősebben kell megjelenniük az általános munkavállalói kompetenciáknak.
- Ezek fejlesztését a szakirányú képzésben is folytatni kell.
- Mind az ágazati alapozó, mind a szakirányú képzés kimeneti követelményeit életközelibbé kell tenni.

Lehetőségek

- Többszintű kimenetek alkalmazása.
- Személyre szabottabb képzési utak.
- Motivációs vagy alkalmassági bemeneti pontok.
- Sajátos nevelési igény esetén a tanuló adottságaihoz és a munkakör biztonságos ellátásához igazodó képzési szint.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 56/57 fő (98,2%), átlagos értékelés: 4,82/5; 5 pont: 50 fő, 4 pont: 6 fő, 1–3 pont: 1 fő,

A munkafegyelem, alapvető szakmai ismeretek, személyi higiénia, kommunikáció és felelősségvállalás fejlesztése kiemelkedő egyetértést mutat. A belépő kompetenciákra vonatkozó külön kérdésben 42-en jelölték az alapvető szakmai elméleti ismereteket, 34-en a munkafegyelmet és pontosságot, 28-an a személyi higiéniát és megfelelő megjelenést.

4. Az iskola és a Duális Képző szakmai feladatmegosztása

Egyértelműen meg kell határozni, mit tanít az iskola, mire építhet a Duális Képző, és mely tudáselemek sajátíthatók el legeredményesebben valós munkahelyi környezetben.

A jelenlegi Képzési Program elvileg ezt a feladatmegosztást rögzíti. A gyakorlatban azonban nem minden esetben tölti be ezt a szerepet.

A tematikus szakmai gyakorlat

Ebben a kérdésben határozott álláspont alakult ki: a tematikus szakmai gyakorlat feltétlenül szükséges, és annak tényleges megtartását minden tanuló számára biztosítani kell.

A szakmai képzés három egymást kiegészítő eleme:

iskolai oktatás + tematikus szakmai gyakorlat + valós munkahelyi gyakorlat.

A tematikus gyakorlat azért különösen fontos, mert egy adott Duális Képző saját működési profiljából következően nem feltétlenül találkozik valamennyi olyan szakmai tevékenységgel, amelynek elsajátítása a szakmai kimenethez és a vizsgához szükséges. Ez különösen a kisebb vagy erősen specializált Duális Képzőknél jelenthet problémát.

Problémák és észrevételek

- „Nem egyértelmű, pontosan mit kell megtanítania az iskolának és mit a Duális Képzőnek.”
- „A Képzési Program sok esetben papírformává vált.”
- „Nem minden Duális Képző képes minden szükséges szakmai művelet oktatására.”
- „A tematikus gyakorlat nélkül bizonyos alapvető tudáselemek nem sajátíthatók el megfelelően.”
- „Ennek hiánya a szakmai vizsgán is közvetlenül megjelenhet.”
- „Országosan lényegesen több olyan Duális Képző lehet, amely önállóan nem képes a teljes tematikus gyakorlat biztosítására, mint amely erre teljeskörűen alkalmas.”

Javaslatok

- A tematikus szakmai gyakorlat kötelezően biztosítandó képzési elem legyen.
- Tartalmát a szakmai követelményekből pontosan le kell vezetni.
- A tematikus gyakorlat jelenlegi finanszírozása továbbra is a Duális Képzőhöz érkezzen.
- A Duális Képző számára ugyanakkor biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az általa saját feltételei között megfelelően nem biztosítható tematikus képzési feladatot más, arra alkalmas közreműködő bevonásával biztosítsa, amely lehessen akár az iskola.
- A Képzési Programban egyértelműen rögzíteni kell, hogy a tematikus gyakorlat egyes elemeit ki és milyen módon biztosítja.
- A feladatellátás szakmai felelősségét is egyértelműen rendezni kell, különös tekintettel a szakmai vizsgára történő felkészítésre.

Lehetőségek

- Egyszerű, akár heti szintre lebontott képzési út kialakítása.
- Az iskola által követett tematika legyen ismert és követhető a Duális Képző számára.
- A Duális Képző az általa nem biztosítható tematikus képzési elemek teljesítésére megfelelő külső közreműködőt vehessen igénybe.
- A tanuló, az iskola és a Duális Képző egyaránt lássa, hol tart a képzés, mi történt meg és mi következik.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 53/57 fő (93,0%), átlagos értékelés: 4,67/5; 5 pont: 44 fő, 4 pont: 9 fő, 1–3 pont: 4 fő,

A képzési feladatok világos elhatárolását és a tematikus szakmai gyakorlatot erős többség támogatja. A kiegészítő válaszok szerint az iskolai kabineti/csoportos gyakorlat biztosíthatja a különböző profilú képzőhelyekről érkező tanulók közös szakmai alapjait. Külön kérdésben a

kötelező tematikus gyakorlatot 41-en teljesen vagy inkább támogatták, 9-en részben, 6-an ellenezték, 1 fő nem tudta megítélni.

5. KKK, szakmai követelmények, vizsgák és specializációk

A KKK-k, azaz a Képzési és Kimeneti Követelmények felülvizsgálatára egyértelmű igény mutatkozott mind az ágazati alapozó képzés, mind a szakirányú képzés kapcsán.

A kiindulópont annak meghatározása, hogy mi az a szakmai alaptudás, amelyet az adott képzési szinten mindenkinek tudnia kell, és milyen tananyagtartalom szükséges ennek megszerzéséhez.

Erre épülhetnek magasabb szakmai szintek, majd az egyes vendéglátási területekhez kapcsolódó specializációk.

Problémák és észrevételek

- „A KKK egyes elemei nem követik megfelelően a szakma tényleges működését."
- „A szakmai minimum és az ehhez tartozó tananyagtartalom nincs kellően pontosan meghatározva."
- „A képzés és a vizsga bizonyos esetekben eltávolodott a munkahelyen ténylegesen szükséges tudástól."
- „A tanuló időnként vizsgafeladatot gyakorol ahelyett, hogy a szakmát gyakorolná."
- Igény mutatkozott arra, hogy a nagyüzemi és közétkeztetési kompetenciák markánsabban jelenjenek meg a képzésben.

Javaslatok

- Az ágazati alapozó és a szakirányú képzés KKK-inak átfogó felülvizsgálata.
- A mindenkitől elvárt szakmai alaptudás és tananyagtartalom pontos meghatározása.
- A vizsgakövetelmények közelítése a valós munkaköri követelményekhez.
- Az alaptudásra épüljenek magasabb szakmai szintek és specializációk.

Lehetőségek

- Szakmai alap → szakmai szintek → specializációk.
- Specializáció lehet például a közétkeztetés/nagykonyha, bisztró, fine dining, illetve a vendégtéri területen barista, bartender, sommelier.
- A közétkeztetési tudás így markánsabban jelenhetne meg anélkül, hogy valamennyi tanulót azonos specializált tudás megszerzésére kötelezznénk.
- Az ágazati alapvizsga és a szakirányú vizsga rendszerének átfogó újragondolása.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 45/57 fő (78,9%), átlagos értékelés: 4,30/5; 5 pont: 33 fő, 4 pont: 12 fő, 1–3 pont: 12 fő,

A KKK és a vizsgák felülvizsgálata jelentős, de a legtöbb témánál mérsékeltebb támogatást kapott. A válaszok a szakácsvizsga nyersanyagkosaras feladatainak realitását, az alapanyag- és technológiai tudás tényleges mérését, illetve a kevesebb, alaposabban elsajátított tananyag szükségességét vetik fel.

6. A tanuló munkahelyi képzése, mentorálása és fejlődésének követése

A jó szakember nem automatikusan jó oktató. A tanulóval ténylegesen dolgozó szakemberek számára ezért egyszerű, gyakorlatorientált pedagógiai és módszertani támogatás szükséges.

Fontos továbbá, hogy az iskola, a Duális Képző és lehetőség szerint maga a tanuló is valós időben lássa a szakmai előrehaladást és az aktuális értékeléseket.

Problémák és észrevételek

- „A formálisan kijelölt oktató és a tanulóval ténylegesen dolgozó szakember nem mindig ugyanaz.”
- „A jó szakember nem automatikusan jó oktató.”
- „A Duális Képző számára nem mindig világos, hogy az adott időszakban pontosan mit kell megtanítania.”
- „Az iskola és a Duális Képző nem látja minden esetben megfelelően a tanuló teljes képzési előrehaladását.”

Javaslatok

- A tanulókkal ténylegesen dolgozó szakemberek gyakorlatorientált mentori felkészítése.
- Egyszerűen követhető képzési út.
- A tanuló fejlődésének és értékelésének közös, lehetőség szerint valós idejű követése.

Lehetőségek

- Digitális fejlődési napló.
- Heti képzési feladatok és ellenőrző listák.
- Rövid oktatóvideók és digitális szakmai segédanyagok.
- Egységes digitális felület az iskola, a Duális Képző és a tanuló számára.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 52/57 fő (91,2%), átlagos értékelés: 4,61/5; 5 pont: 41 fő, 4 pont: 11 fő, 1–3 pont: 5 fő,

A mentorálás támogatottsága magas. Többen ingyenes vagy támogatott mentorképzést, a ténylegesen oktató szakemberek felkészítését, mentorrotációt és az oktatói munka finanszírozását javasolják.

7. Iskola–Duális Képző együttműködés és felelősségi rendszer

A közösen elfogadott Képzési Program a duális képzés egyik alapvetése, a gyakorlatban azonban rendszerint formális dokumentummá vált.

Ennek egyik fontos oka, hogy egy iskola akár 60–70, egymástól jelentősen eltérő Duális Képzővel is kapcsolatban állhat. Ezek eltérő méretűek, eltérő profillal, infrastruktúrával, vendégkörrel és szakmai lehetőségekkel rendelkeznek. A gyakorlatban nem készül és nem működik minden egyes együttműködéshez valóban egyedi, napi szinten követett képzési program.

Így a közös Képzési Program – ritka kivételektől eltekintve – sok esetben papírformává silányult, és a jelenlegi formális dokumentáció nem eredményez automatikusan tényleges, folyamatos szakmai együttműködést.

Problémák és észrevételek

- „A közös Képzési Program rendszerint formális dokumentum.”
- „Egy iskola akár 60–70 különböző Duális Képzővel is együttműködhet.”
- „Nem reális, hogy valamennyi együttműködéshez teljesen egyedi, napi szinten működtetett képzési rendszert alakítsanak ki.”
- „Nem mindig egyértelműek a felelősségi körök.”
- „Az információáramlás sokszor személyfüggő.”
- „A dokumentált együttműködés nem feltétlenül jelent tényleges szakmai együttműködést.”

Javaslatok

- A Képzési Programot ténylegesen használható képzési eszközzé kell alakítani.
- Legyen egyértelmű: ki – mit – mikor – milyen szinten tanít és ellenőriz.
- A Duális Képző ismerje az iskola által követett képzési tematikát.
- A tanuló előrehaladását a felek közösen kövessék.

Lehetőségek

- Egységes szakmai alapprogram és egyszerűbben kialakítható képzőhely-specifikus elemek.
- Digitális információs és visszajelzési rendszer.
- Rendszeres iskola–Duális Képző szakmai visszacsatolás.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 54/57 fő (94,7%), átlagos értékelés: 4,74/5; 5 pont: 45 fő, 4 pont: 9 fő, 1–3 pont: 3 fő,

Az együttműködés fejlesztése szinte teljes körű támogatást kapott. Visszatérő igény az iskola és a képzőhely közös képzési ütemezése, a tanulói előrehaladás követése, a felelősségi körök tisztázása és a rendszeres visszajelzés.

8. Munkaügyi és munkaszervezési feltételek, valamint a tanulói felelősség

A terület részletes áttekintése további egyeztetést igényel, de a hiányzások kérdése hangsúlyosan megjelent.

A Duális Képzőnél a tanuló sajátos jogállásban van: tanulói jogviszonya mellett szakképzési munkaszerződéssel vesz részt valós munkahelyi környezetben. Ez a jogosultságok mellett felelősséget is jelent.

Problémák és észrevételek

- „Az igazolatlan hiányzás munkahelyi környezetben különösen nehezen kezelhető.”
- „A munkahelyi felelősségnek erősebben meg kell jelennie a rendszerben.”
- A vendéglátás esti, hétvégi, szezonális és rendezvényi működése nem illeszkedik minden esetben megfelelően a jelenlegi szabályokhoz.

Javaslatok

- Az igazolatlan hiányzás elfogadható keretét a lehető legszűkebbre indokolt szabni.
- A tanulói védelem megtartása mellett a szabályokat közelebb kell vinni a valós munkahelyi működéshez.
- Vizsgálni szükséges, hogyan kapcsolható a tanulónak járó munkabér egy része a tényleges teljesítményhez, munkavégzéshez, jelenléthez és együttműködéshez, a megfelelő tanulói garanciák fenntartása mellett.

Lehetőségek

- A nagykorú tanulók rugalmasabb munkaszervezése.
- Munkaidő, esti és hétvégi munkavégzés, szabadság, táppénz, szerződéskezdés és -megszűnés külön felülvizsgálata.
- Objektív, előre ismert teljesítményszempontokhoz kapcsolódó ösztönző bérelem lehetőségének vizsgálata.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 55/57 fő (96,5%), átlagos értékelés: 4,75/5; 5 pont: 47 fő, 4 pont: 8 fő, 1–3 pont: 2 fő,

A munkaügyi szabályok felülvizsgálata kiemelkedő támogatottságú. A szöveges észrevételek a hétvégi és esti munkavégzés, a tanévi szünetekhez kötött szabadság, a hiányzások és a munkaidőkeret gyakorlati problémáira koncentrálnak. A tanulói védelmi garanciákat minden módosításnál fenn kell tartani.

9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége

A Duális Képzőknél jelentős tényleges képzési költség keletkezik: oktatói munkaidő, alapanyag, infrastruktúra, gyakorlás és adminisztráció.

A tematikus gyakorlat finanszírozásánál fontos szempont, hogy a Duális Képzők jelenlegi finanszírozási helyzete ne romoljon. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ehhez kapcsolódó szakmai feladat minden esetben ténylegesen megvalósuljon.

Problémák és észrevételek

- „A képzés jelentős tényleges vállalati költséggel jár.”
- „Nem minden Duális Képző képes valamennyi szükséges tematikus gyakorlatot saját maga biztosítani.”
- „A tematikus gyakorlat hiánya közvetlenül érinti a tanuló szakmai tudását és vizsgára történő felkészítését.”

Javaslatok

- A tematikus gyakorlat finanszírozása továbbra is a Duális Képzőhöz érkezzen.
- A Duális Képző kapjon lehetőséget arra, hogy a feladat azon részének teljesítéséhez, amelyet saját maga nem képes megfelelő színvonalon biztosítani, más megfelelő képző közreműködését vegye igénybe.
- A feladat, a közreműködés és a szakmai felelősség legyen egyértelműen dokumentálva.
- A finanszírozás vegye figyelembe a vendéglátó szakmai képzés jelentős alapanyag- és gyakorlati költségét.

Lehetőségek

- A közreműködő bevonásának egységes jogi és finanszírozási kerete.
- Szakmánként eltérő tényleges képzési költségek felmérése.
- A mentorálási költségek pontosabb figyelembevétele.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 57/57 fő (100,0%), átlagos értékelés: 4,84/5; 5 pont: 48 fő, 4 pont: 9 fő, 1–3 pont: 0 fő,

A finanszírozás felülvizsgálata az egyetlen, valamennyi kitöltő által 4-esre vagy 5-ösre értékelt témakör. A konkrét válaszok a szakmaszorzók felülvizsgálatát, az infláció hatásának korrekcióját, az oktatói és alapanyagköltségek fedezetét, valamint a kisvállalkozások részvételének ösztönzését emelik ki.

10. Adminisztráció, KRÉTA és hiányzáskezelés

Az adminisztráció kérdését az egyeztetés nem tárgyalta részletesen, ugyanakkor egyértelmű igény a Duális Képzőket terhelő adminisztráció csökkentése.

Kiemelt gyakorlati kérdés a tanulói hiányzások és orvosi igazolások kezelése.

Problémák és észrevételek

- „A Duális Képzőnek és az iskolának jelentős adminisztrációt okoz a hiányzások ellenőrzése.”
- „Az orvosilag igazolt távollét információja nem jut el automatikusan valamennyi érintetthez.”
- „A KRÉTA duális adminisztrációja indokolatlanul munkaigényes lehet.”

Javaslatok

- Egyplatformos hiányzáskezelés kialakítása.
- Az orvos által rögzített igazolt távollét automatikusan jelenjen meg az iskola és a Duális Képző számára is.
- A Duális Képző KRÉTA-adminisztrációjának jelentős egyszerűsítése.

Lehetőségek

- Automatikus adatkapcsolatok kialakítása.
- Vállalati jelenléti rendszerek és a KRÉTA összekapcsolása.
- Párhuzamos adatbevitel megszüntetése.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 54/57 fő (94,7%), átlagos értékelés: 4,84/5; 5 pont: 52 fő, 4 pont: 2 fő, 1–3 pont: 3 fő,

Az adminisztráció egyszerűsítése rendkívül magas támogatottságú. A részletes kérdésben 47-en jelölték a KRÉTA-adminisztrációt, 22-en a párhuzamos nyilvántartásokat, 21-en a vállalati

rendszerekkel való adatkapcsolatot, 18-an a hiányzások és igazolások kezelését. Többen a kisebb vállalkozások adminisztratív kapacitásának hiányát hangsúlyozzák.

11. A duális képzés minősége és a Duális Képző alkalmassága

A Duális Képző alkalmasságát nem elegendő kizárólag tárgyi és személyi feltételek alapján megítélni. A lényegi kérdés az, hogy a KKK és a Képzési Program alapján rá jutó tudásanyagból mit képes ténylegesen és megfelelő színvonalon megtanítani.

Ehhez először magát a szakmai alaptudást, az esetleges szakmai szinteket és az ezekhez tartozó tananyagtartalmat kell pontosan meghatározni.

Problémák és észrevételek

- „A formális megfelelőség önmagában nem garantál minőségi képzést."
- „Egy specializált vállalkozás nem feltétlenül képes a teljes szakmát oktatni."
- „Ettől még bizonyos kompetenciák oktatásában kiváló lehet."
- „A kisebb Duális Képzők lehetőségei eltérhetnek a nagyvállalatokétól."

Javaslatok

- Legyen átlátható, hogy az adott Duális Képző a rá jutó szakmai tartalomból mit képes megfelelően oktatni.
- A minőségmérés vizsgálja a tényleges képzési teljesítményt és a tanuló fejlődését is.
- A Duális Képző alkalmasságát a rá jutó konkrét képzési feladatokhoz kell kapcsolni.

Lehetőségek

- Kompetencia- vagy profilszintű képzőhelyi minősítés.
- Elmaradottabb térségekben több Duális Képző közötti feladatmegosztás.
- Egyes szakmai elemek különböző képzőhelyeken történő elsajátítása.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 49/57 fő (86,0%), átlagos értékelés: 4,44/5; 5 pont: 37 fő, 4 pont: 12 fő, 1–3 pont: 8 fő,

A képzőhelyek minőségének ellenőrzését széles többség támogatja, de a válaszok különbséget tesznek a tényleges oktatási eredményesség és a pusztán formális megfelelőség között. Javaslatként megjelenik a vizsgaeredmények, a továbbtanulás és a szakmai elhelyezkedés nyomon követése.

12. Kimenet, pályaorientáció, továbbfoglalkoztatás és pályán maradás

A szakképzés eredményességének egyik alapvető mércéje, hogy milyen szakember kerül ki a rendszerből, mennyire alkalmazható a megszerzett szintnek megfelelő munkakörben, és marad-e az ágazatban.

Ehhez már a pályaorientációnál megfelelő fiatalokat kell megszólítani, és valós képet kell adni a szakmáról, valamint a benne rejlő fejlődési és karrierlehetőségekről.

Problémák és észrevételek

- „A végzett tanuló sok esetben további jelentős betanítást igényel."
- „A bizonyítvány önmagában nem bizonyítja a tényleges munkaköri alkalmazhatóságot."
- „A vendégtéri szakmák vonzereje különösen alacsony."
- „Nem mindig azok a fiatalok kerülnek a képzésbe, akiket valóban érdekel a szakma."
- „A tanulók nem feltétlenül látják a szakmában rejlő hosszabb távú életpályát."

Javaslatok

- A képzés eredményességét a tényleges munkaköri alkalmazhatósággal és pályán maradással is mérni kell.
- Erősíteni kell a szakmák pályaorientációját és társadalmi vonzerejét.
- Valós szakmai életpályát kell bemutatni a fiataloknak.
- A Duális Képzők kapjanak nagyobb szerepet a pályaorientációban.

Lehetőségek

- Alapszakmai képzettség → specializáció → magasabb szakmai szint → vezetői/menedzsment életpálya.
- Továbbfoglalkoztatási és pályán maradási mutatók rendszeres mérése.

Az országos kérdőíves konzultáció eredménye

Országos támogatottság: 54/57 fő (94,7%), átlagos értékelés: 4,75/5; 5 pont: 46 fő, 4 pont: 8 fő, 1–3 pont: 3 fő.

A kimenet és pályán maradás témaköre az országos kérdőívben kiemelkedő támogatást kapott. A válaszadók a végzettek további betanításának szükségességét, a képzőhelyen történő továbbfoglalkoztatás ösztönzését és a pályaelhagyás csökkentését emelték ki. Az eredmények megerősítik a budapesti egyeztetés azon javaslatát, hogy a képzés eredményességét a tényleges munkaköri alkalmazhatóság és a pályán maradás alapján is vizsgálni kell.

13. További felvetések

13.1. Az iskolai szakmai oktatók iparági kapcsolatának erősítése

A szakma technológiája, munkaszervezése és piaci működése folyamatosan változik. Az oktatók szakmai tudásának naprakészen tartásához ezért rendszeres, valós iparági kapcsolat szükséges.

Javaslatok és lehetőségek: rendszeres oktatói vállalati gyakorlat; iskola–Duális Képző szakembercsere; közös szakmai továbbképzések. Ezzel párhuzamosan a Duális Képzőknél dolgozó szakemberek oktatásmódszertani támogatása is szükséges.

13.2. Képzési struktúra és erőforrás-koncentráció

Felmerült a turizmus–vendéglátás képzési helyeinek magas száma (189 hazai turizmus-vendéglátás képző az IKK keresője alapján) és a szakmai, személyi és infrastrukturális erőforrások szétaprózódásának kérdése.

Lehetőségek: a képzési kapacitások országos, adatalapú feltérképezése; területi erőforrás-koncentráció; erős szakmai infrastruktúrával rendelkező intézmények regionális szerepének növelése; profil-tiszta vendéglátó képző intézmények vagy pilotprogramok vizsgálata.

13.3. Ágazati szakmai visszacsatolás

A képzés hosszú távú fejlesztéséhez folyamatos kapcsolat szükséges az iskolák, a Duális Képzők, a szakmai szervezetek és az oktatásirányítás között.

Javaslatok és lehetőségek: a szakmai javaslatokra érdemi visszacsatolás; a területi KészségCsoportok bevonása; rendszeres országos szakmai konzultáció.

Országos eredmények – átfogó megállapítások és további válaszadói javaslatok

Sürgősségi prioritások

A három legsürgetőbb javaslatot kérő nyitott/választásos mezőben a leggyakrabban megjelölt területek:

- munkára való felkészítés (34 említés),
- szakmai alaptudás és kompetenciák (33),
- finanszírozás (28),
- adminisztráció és KRÉTA (20),
- feladatmegosztás és tematikus szakmai gyakorlat (13).

A megjelölések száma meghaladhatja a kitöltők számát, mert egy válaszadó több prioritást is megadhatott.

További, a válaszadók által felvetett fejlesztési irányok

Tanulói alkalmasság és pályaorientáció

A szakmaválasztás tudatosságának erősítése, a belépő készségek és alapvető számolási/digitális kompetenciák felmérése, a motiváció és munkára való alkalmasság fejlesztése.

Nyelvi és digitális felkészültség

Használható idegennyelv-tudás, általános informatikai és táblázatkezelési ismeretek, különösen a turisztikai képzésben.

Területi és vállalkozásméret szerinti különbségek

A kisvállalkozások és a nagyvállalatok képzési, mentorálási és adminisztratív kapacitásai eltérnek; a vidéki közlekedés és a képzőhely–iskola távolsága egyes térségekben a képzést is nehezíti.

Finanszírozási és szerződéses ösztönzők

A tanulói munkabér és képzőhelyi támogatás értékállóságának vizsgálata, a tényleges képzési költségek és mentoridő figyelembevétele, a továbbfoglalkoztatás támogatásának lehetősége.

Vizsgák és tananyagtartalom

A nyersanyagkosaras vizsgafeladatok szakmai realitásának felülvizsgálata, a biztos alaptechnológiai tudás számonkérése és a szakmaválasztáshoz közelebb álló gyakorlati képzési utak vizsgálata.

Képzőhelyi minőség és oktatói felkészítés

A tényleges képzési teljesítmény ellenőrzése, a szakoktatók rendszeres iparági tapasztalatszerzése, a mentorok gyakorlatorientált képzése és a képzőhelyek reális profilalapú minősítése.

Összegzés és további szakmai teendők

Az országos kérdőív mind a 12 budapesti témakör esetében többségi támogatást igazolt. Tíz témakörben a 4-es és 5-ös értékelések aránya meghaladta a 85%-ot; a többszintű képzés és a KKK/vizsgarendszer átalakítása további részletes szakmai kidolgozást és célzott egyeztetést

igényel. A finanszírozás, a munkára való felkészítés, a munkajogi keretek és az adminisztráció egyszerűsítése egyaránt kiemelt, azonnal napirendre vehető fejlesztési terület.

14. További egyeztetést igénylő kérdések és a folyamat következő lépése

A szeptember 25-i egyeztetés jelentős számú problémát, lehetséges megoldást és fejlesztési irányt azonosított. Több kérdésben további szakmai egyeztetés szükséges.

Különösen további kidolgozást igényel:

- a többszintű képzés és kimeneti rendszer;
- a szakmai alaptudás és a kötelező tananyagtartalom pontos meghatározása;
- az ágazati alapozó és szakirányú KKK-k felülvizsgálata;
- a tematikus szakmai gyakorlat pontos tartalma, megszervezése és felelősségi rendszere;
- a KKV-k és nagyobb Duális Képzők eltérő képzési lehetőségei;
- a Duális Képzők minősítési és minőségbiztosítási rendszere;
- a munkajogi és munkaszervezési szabályok;
- a finanszírozási rendszer részletes kérdései;
- a KRÉTA, hiányzáskezelés és adminisztráció;
- a sajátos nevelési igényű tanulók képzési lehetőségei;
- a pályaorientáció és a pályán maradás;
- az ágazati alapvizsga és szakirányú vizsga részletes újragondolása.

Az országos szakmai konzultáció az itt szereplő témákat véleményezte; a 12 pont számszerű eredményeit az egyes témakörök alatt ismertetjük.

A szeptember 25-i egyeztetés nem terjedt ki az előzetesen összeállított, jelen dokumentum végén közölt gondolatébresztő témacsomag valamennyi kérdésének részletes megtárgyalására. A jelen dokumentum elsősorban azokat a problémákat, fejlesztési igényeket és megoldási javaslatokat tartalmazza, amelyeket a budapesti egyeztetésen részt vevő Duális Képzők képviselői a legfontosabbnak tartottak és részletesen megvitattak.

A további szakmai párbeszéd feladata a beérkezett javaslatok részletes kidolgozása és a megvalósíthatóság vizsgálata.

15. Tájékoztatás a jelenlegi rendszer működésének javítására korábban benyújtott szakmai javaslatokról

Tájékoztatásul rögzítjük, hogy az MVI más szakmai szervezettel együttműködve korábban már több, a jelenlegi szakképzési rendszer működésének javítását célzó konkrét javaslatot dolgozott ki és nyújtott be más szakmai anyagok részeként.

Ezek **nem a szeptember 25-i egyeztetésen kialakított új javaslatok**, ugyanakkor szorosan kapcsolódnak a most tárgyalt problémákhoz, ezért a további szakmai munka során indokolt ezeket is figyelembe venni. A közös szakmai anyag a szakképzés működésének közelítését célozza az ágazat valós munkaerőpiaci és működési igényeihez.

A korábban benyújtott oktatási és duális képzési javaslatok között szerepel többek között:

- **a 18 év feletti tanulók munkaidejének rugalmasabb szabályozása**, lehetőséget teremtve szigorúan szabályozott és kompenzált rendkívüli munkavégzésre a vendéglátás működési sajátosságaihoz igazodva;
- **a végzős tanulók szakképzési munkaszerződésének június 30-ig történő fenntartása**, biztosítva a vizsga előtti munkahelyi gyakorlást és felkészülést;
- **a tanulók betegsége és táppénzes időszaka alatti finanszírozás rendezése**, hogy a betegség ne jelentsen indokolatlan kettős pénzügyi terhet a Duális Képző számára;
- **a több képzési szakaszon átnyúló szakképzési munkaszerződések esetében a szabadság arányosításának lehetősége**;
- **a KRÉTA duális adminisztrációjának jelentős egyszerűsítése és digitalizálása**, beleértve a tömeges adatkezelés és a vállalati rendszerekből történő adatátvétel lehetőségét;
- **a jelenlegi négyhetes munkaidőkeret egyhavi munkaidőkeretre történő módosítása vagy azzal történő kiegészítése**, amely jobban illeszkedne a havi bérszámfejtési és munkaidő-szervezési rendszerhez;
- **az ágazati alapozó vizsga átalakítása és a szakirányú vizsgakövetelmények újragondolása**, annak érdekében, hogy a tanulók képzése és vizsgáztatása közelebb kerüljön a választott szakmához és a tényleges szakmai követelményekhez. A korábbi javaslat szerint az ágazati alapozásban a négy szakma közös elméleti alapjai mellett több gyakorlati idő juthatna a tanuló által választott szakmára.

Ezek a korábban megfogalmazott javaslatok a jelen konzultáció eredményeitől elkülönítve szerepelnek; kapcsolódási pontjaik a későbbi szakmai munkában hasznosíthatók.

A budapesti szakmai egyeztetés témaindító kérdései

A szakmai egyeztetés célja, hogy a turizmus–vendéglátás szakképzésének elmúlt éveiről, jelenlegi működéséről és fejlesztési lehetőségeiről a gazdálkodói oldal saját tapasztalatai, problémái és javaslatai alapján közös szakmai álláspont alakuljon ki.

1. A szakképzési rendszer általános megítélése

1.1. Hogyan látják a turizmus–vendéglátás jelenlegi szakképzési rendszerét gazdálkodói szemmel? Mi működik jól, mit érdemes megtartani, és mely területeken látnak problémát vagy változtatási igényt?

2. A duális képzés gazdálkodói értéke és vonzereje

2.1. Mitől lenne a duális képzés olyan konstrukció, amelybe egy jó vendéglátó vállalkozás szakmai és gazdasági szempontból is szívesen bekapcsolódik?

2.2. Milyen szakmai és gazdasági értéket jelent a tanulók képzése a vállalkozások számára?
2.3. Mennyiben szolgálja a saját munkaerő-utánpótlást?
2.4. Milyen előnyökkel, terhekkel és kockázatokkal jár a részvétel?
2.5. Mi ösztönzi a vállalkozásokat a bekapcsolódásra és a rendszerben maradásra?
2.6. Miért maradnak távol vagy lépnek ki egyes vállalkozások?
2.7. Eltérőek-e a nagyobb vállalkozások és a KKV-k lehetőségei?
2.8. Milyen változtatások növelnék a gazdálkodói részvételt?

3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága

3.1. Milyen felkészültséggel érkeznek a tanulók a duális képzőhelyekre, és milyen szakmai, személyes és munkahelyi kompetenciákra lenne szükségük?

3.2. Szakmai alapismeretek és gyakorlati készségek.
3.3. Munkafegyelem, pontosság és megbízhatóság.
3.4. Kommunikáció és vendégkezelés.
3.5. Együttműködés és konfliktuskezelés.
3.6. Önállóság és felelősségvállalás.
3.7. Motiváció és szakmai érdeklődés.
3.8. Hiányzások.
3.9. Milyen felkészültséggel kellene rendelkeznie a tanulónak, amikor először belép a duális képzőhelyre?

4. Az iskola és a duális képzőhely szakmai feladatmegosztása

4.1. Hogyan lenne célszerű megosztani a szakmai képzés feladatait az iskola és a duális képzőhely között?

4.2. Mit kell az iskolának biztosan megtanítania?
4.3. Milyen tudásra építhet reálisan a gazdálkodó?
4.4. Mit lehet valódi üzemi környezetben eredményesen megtanítani?
4.5. Mely képzési tartalmakat nem képes egy specializált vendéglátóhely teljes körűen biztosítani?
4.6. Az iskolai tanműhely és a munkahelyi képzés kapcsolata.

4.7. A tematikus gyakorlat szerepe.
4.8. Az iskolában és a munkahelyen töltött idő aránya.
4.9. Indokolt-e szakmánként eltérő képzési modell?

5. A képzés tartalma, KKK, szakmai követelmények és vizsgák

5.1. A jelenlegi képzési tartalom és követelményrendszer megfelel-e annak a tudásnak, amelyre a mai vendéglátásban ténylegesen szükség van?

5.2. A KKK-k szakmai realitása.
5.3. A szükséges kimeneti kompetenciák.
5.4. Szakmai minimumok és magasabb tudásszintek.
5.5. Ágazati alapoktatás.
5.6. A négy szakma közös alapozása.
5.7. Ágazati alapvizsga.
5.8. Szakirányú vizsga.
5.9. Vizsgafeladatok és elvárt tudásszint.
5.10. A pályakezdőkkel szembeni tényleges munkaerőpiaci elvárások.
5.11. A technológiai és piaci változások követése.

6. A tanuló munkahelyi képzése és mentorálása

6.1. Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy a duális képzőhelyen valódi és megfelelő minőségű szakmai képzés történjen?

6.2. Ki foglalkozik ténylegesen a tanulóval?
6.3. Szakoktatói és mentori kapacitás.
6.4. A képzést végző szakemberek felkészültsége.
6.5. Oktatásra fordítható munkaidő.
6.6. Mentorálás költsége.
6.7. Tanuló–oktató arány.
6.8. Képzési program követhetősége.
6.9. A tanuló fejlődésének mérése.
6.10. Visszajelzés az iskolának.
6.11. A képzés minőségének biztosítása.

7. Iskola–gazdálkodó együttműködés és felelősségi rendszer

7.1. Hogyan működik jelenleg az iskola és a duális képzőhely együttműködése, és min kellene változtatni?

7.2. Kapcsolattartás és információáramlás.
7.3. A tanuló előrehaladásának közös követése.
7.4. Problémák jelzése és kezelése.
7.5. Hiányzások és fegyelmi problémák.
7.6. Képzési programok összehangolása.
7.7. Felelősségi körök.
7.8. A gazdálkodó partneri szerepe.
7.9. Az iskola, a kamara, az ÁKK és más szereplők feladata.

7.10. A képzőhelyek számára szükséges szakmai és intézményi támogatás.

8. Munkajogi és munkaszervezési feltételek

8.1. A jelenlegi munkajogi és munkaszervezési szabályok megfelelően illeszkednek-e a vendéglátás és a duális képzés gyakorlati működéséhez?

8.2. Szakképzési munkaszerződés.
8.3. Nagykorú tanulók munkaideje.
8.4. Rendkívüli, esti és rendezvényi munkavégzés.
8.5. Munkaidőkeret.
8.6. Szabadság és iskolai szünetek.
8.7. Táppénz és betegállomány.
8.8. Hiányzások.
8.9. Szerződések kezdete és megszűnése.
8.10. Vizsga előtti időszak.
8.11. Továbbfoglalkoztatás.
8.12. A vendéglátás szezonális, hétvégi és napszakos működésének sajátosságai.

9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége

9.1. A jelenlegi finanszírozási rendszer megfelelően támogatja és ösztönzi-e a minőségi duális képzést?

9.2. Tanulói munkabér.
9.3. Szocho-kedvezmény és sikerdíj.
9.4. Táppénz és szabadság pénzügyi hatásai.
9.5. Oktatói és mentori munkaidő.
9.6. Alapanyag- és eszközköltségek.
9.7. Gyakorlásból eredő költségek.
9.8. Adminisztráció költsége.
9.9. Szakmánként eltérő képzési költségek.
9.10. A finanszírozás esetleges torzító hatásai.
9.11. A minőségi képzés megfelelő ösztönzése.

10. Adminisztráció, KRÉTA és bürokrácia

10.1. Milyen adminisztratív terhek kapcsolódnak jelenleg a duális képzéshez, és hogyan lehetne ezeket érdemben egyszerűsíteni?

10.2. KRÉTA-adminisztráció.
10.3. Jelenléti és munkaidő-nyilvántartás.
10.4. Párhuzamos nyilvántartások.
10.5. Tanévváltás.
10.6. Igazolások.
10.7. Szocho-elszámolás.
10.8. NAV- és bérszámfejtési folyamatok.
10.9. Automatizálás.
10.10. Vállalati rendszerek és a KRÉTA közötti adatkapcsolat.

10.11. Szükséges és indokolatlan adminisztratív kötelezettségek.

11. A duális képzés minősége, ellenőrzése és a képzőhelyek alkalmassága

11.1. Mitől tekinthető valóban jó duális képzőhelynek egy vállalkozás, és megfelelően biztosítja-e ezt a jelenlegi rendszer?

11.2. Belépési és szakmai feltételek.
11.3. Személyi és tárgyi minimumok.
11.4. Tényleges oktatási tevékenység.
11.5. Ellenőrzési rendszer.
11.6. Minőségmérés.
11.7. Gyengén teljesítő képzőhelyek kezelése.
11.8. Jó képzőhelyek elismerése.
11.9. Tanulói és iskolai visszajelzések.
11.10. Az iskola szerepe a képzőhely minőségének megítélésében.
11.11. A kisebb vállalkozások számára is teljesíthető követelmények.

12. Kimenet, munkaerőpiaci eredmény és pályán maradás

12.1. Milyen szakembert ad ma a szakképzés a gazdaságnak, és milyen szakemberre lenne ténylegesen szüksége az ágazatnak?

12.2. A végzett tanulók tényleges szakmai tudása.
12.3. További betanítás szükségessége.
12.4. Önálló munkavégzés képessége.
12.5. Munkaköri alkalmazhatóság.
12.6. Pályán maradás.
12.7. Továbbfoglalkoztatás a képzőhelyen.
12.8. Fluktuáció.
12.9. Szakmai fejlődési lehetőségek.
12.10. A szakképzés hozzájárulása a munkaerő-utánpótláshoz.
12.11. Mit tekintünk sikeres szakképzési kimenetnek?